

ERHVERVSUDVIKLINGSSTRATEGI 2007-2012

STRATEGI

VÆKSTFORUM REGION SYDDANMARK

STRATEGIENS GRUNDLAG

KLYNGEUDVIKLING

OPLEVELSESØKONOMI

DET SUNDE LIV

MENNESKELIGE RESSOURCER

FORSKNING, INNOVATION OG NYE TEKNOLOGIER

IVÆRKSÆTTERI

Strategiens grundlag

Indledning

Vækstforum for Region Syddanmark er omdrejningspunktet for den regionale erhvervspolitik. Vi har som vores første opgave udarbejdet den regionale erhvervsudviklingsstrategi, som sætter kursen for regionens fremtidige erhvervsudvikling i perioden 2007-2012. En kurs som skaber de rette erhvervspolitiske, uddannelses- og beskæftigelsesmæssige rammer for erhvervslivet og understøtter dynamik og vækst i regionen.

Erhvervsudviklingsstrategien er langsigtet. Den indeholder en vækstvision for Region Syddanmark frem til 2015, og den opstiller en række strategiske mål for den fremtidige udvikling – ambitiøse mål som vi årligt vil overvåge.

Vi har haft et godt fundament at bygge på. Erhvervsudviklingsstrategien tager afsæt i det strategiplæg, som det midlertidige vækstforum for Region Syddanmark offentliggjorde i marts 2006.

Vi er i Vækstforum enige om at fokusere den fremtidige regionale erhvervsfremmeindsats i Region Syddanmark inden for seks indsatsområder med stort potentiale:

Grundlag Indledning

- Klyngeudvikling
- Oplevelsesøkonomi
- Det Sunde Liv
- Menneskelige ressourcer
- Forskning, innovation og nye teknologier
- Iværksætteri

Med udgangspunkt i erhvervsudviklingsstrategien har vi udarbejdet en handlingsplan. Den beskriver de konkrete initiativer og udviklingsaktiviteter, vi vil igangsætte i perioden 2007 – 2008 inden for strategiens seks indsatsområder.

Den regionale erhvervsudviklingsstrategi kan og skal ikke stå alene. Den skal være bindeledet mellem den lokale, den regionale og den nationale erhvervsfremme, og den indgår som en del af den regionale udviklingsplan. Det giver mulighed for en samlet og slagkraftig syddansk udviklingsindsats på tværs af myndigheder, sektorer og fagområder, bl.a. i forhold til bosætning, kultur, natur og uddannelse. Samtidig er der med erhvervsudviklingsstrategien lagt op til et tværgående samarbejde om at indfri ambitionerne i globaliseringsstrategien.

Det er vigtigt, at der er ejerskab til erhvervsudviklingsstrategien i hele regionen, og at indsatsen kommer så tæt på virksomhederne og borgerne som muligt. Et stærkt regionalt partnerskab er en afgørende faktor. Derfor har vi lagt vægt på at involvere en bredere kreds af personer i

strategiarbejdet, bl.a. gennem nedsættelse af underudvalg og dialogkonferencer. Nu inviterer vi til et bredt samarbejde om at omsætte strategien til handling og igangsætte initiativer, der kan bidrage til vækst og fornyelse i de kommende år.

Udviklingen skal ske i hele Region Syddanmark. Der skal bygges bro mellem yderområderne og resten af regionen, så vi skaber gode rammer for vækst. Vi har valgt at integrere udvikling af yderområderne i den samlede indsats for regionens erhvervsudvikling. Det er desuden vigtigt, at der er en velfungerende infrastruktur i hele regionen.

Samarbejde stopper ikke ved regionsgrænsen. Vi vil satse på samarbejde på tværs af regioner og landegrænser.

Kort om Region Syddanmark

Der bor i alt 1,2 mio. mennesker i Region Syddanmark, hvilket svarer til 22 procent af Danmarks befolkning. Befolkningstallet er steget langsommere i Region Syddanmark end i landet som helhed de senere år, og i de kommende år forventes det at falde i dele af regionen. Arbejdsstyrken forventes over de kommende 20 år at falde med 4 procent i regionen som helhed.

Primærindkomsten pr. beskæftigede i Region Syddanmark har i den seneste 10 års periode ligget lavere end i landet som helhed. I den seneste del af perioden har væksten ligget over landsgennemsnittet.

Erhvervsstrukturen i Region Syddanmark er præget af små og mellemstore virksomheder. Ressourceområderne byggeri, fødevarer, medico/sundhed og transport har størst beskæftigelsesmæssig betydning. Regionen er stærkest specialiseret inden for mekatronik, men også på fødevarerområdet og i forhold til turisme, energi og miljø er regionen specialiseret. Off-shore industrien er samtidig en særlig syddansk specialisering og styrke. Regionen står over for en udfordring med at udnytte væksterhvervenes potentiale.

I forhold til hele landet er der i Region Syddanmark flere med kun en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelse og færre med en videregående og en gymnasial uddannelse. Til gengæld er der relativt flere med en erhvervsfaglig uddannelse.

Uddannelsessystemet i regionen adskiller sig fra de øvrige regioner ved, at de lange videregående uddannelser er decentralt placeret i Kolding, Esbjerg og Sønderborg og med hovedsæde i Odense.

Ser man på uddannelsesniveaut inden for de enkelte ressourceområder er det lavest inden for turismen og fødevarerhvervet, mens det er højest inden for medico/sundhedsområdet og It/kommunikation.*

*Der er som grundlag for udarbejdelse af Erhvervsudviklingsstrategien udarbejdet en række analyser, publikationer og andet faktamateriale, som bl.a. kan findes på www.regionsyddanmark.dk under Vækstforum, materialer.

Visionen for vækst i Region Syddanmark

Vækst og velstand skabes af mennesker. I Region Syddanmark har vi et højt indkomstniveau. Vi skaber rammer for et godt liv, vi dyrker den enkeltes talenter og kompetencer, og vi værdsætter initiativ, nytænkning og virkelyst.

Forpligtende offentligt-privat partnerskab gør, at indsatserne er samordnet og koordineret og at regionens forskelligheder udnyttes til det fælles bedste. Alle egne af regionen har gode betingelser for vækst. Samarbejde og dialog er det bærende element i regionens udvikling.

Region Syddanmark er porten til Europa. I 2015 har synergien mellem etablerede og nye erhverv skabt nye klynger, der står stærkt i den internationale konkurrence. Vores stærke internationale position inden for brugerdreven innovation gør os til en attraktiv samarbejdspartner.

Kriterier for indsatsen

Vækstforums strategiske satsninger bygger på et tværgående fundament, som er forudsætningen for succes. Fundamentet består af en række kriterier, der vil blive lagt til grund for erhvervsudviklingsindsatsen på tværs af indsatsområderne. Nogle af kriterierne er værktøjer, som vækstforum har valgt at fokusere på og lægge til grund for indsatsen. Andre kriterier er udefrakommende betingelser, som Vækstforum må agere ud fra.

Kriterierne er:

- Offentligt-privat partnerskab

Vækstforum vil opbygge et stærkt og forpligtende offentligt-privat partnerskab. Viden og kompetencer skal flyde naturligt mellem den offentlige og private sektor, og de uudnyttede potentialer, der ligger i et tværgående samspil mellem de to sektorer, skal bringes i spil og skabe nye løsninger på et højere niveau.

- Samordning og koordinering

Regionens mange aktiviteter skal samordnes og koordineres. Vi skal udnytte mulighederne for samarbejde og synergi og undgå overlap og parallelsystemer. Vi ønsker systemer, der er overskuelige for borgerne og virksomhederne, og gør det nemmere at få tingene til at ske.

Grundlag Kriterier

- **Fokusering**
Der skal satses på få fyrtårne fremfor mange vejreflekser. Vi vil samle kræfterne og skabe en indsats, der synligt og markant løfter regionen på udvalgte områder. Der er behov for større, perspektivrige initiativer, frem for at smøre indsatsen tyndt ud.
- **Globalisering**
Regionen vil gribe globaliseringens muligheder og omsætte dem til konkurrencemæssige fordele. Det kræver at vi satser målrettet og strategisk på internationalt samarbejde i alle sektorer og inden for alle de prioriterede indsatsområder. Vi vil samarbejde med dem, der har de stærkeste kompetencer på tværs af landegrænser. Det grænseoverskridende samarbejde med Tyskland spiller en særlig rolle i Region Syddanmark. Med afsæt i erfaringerne fra mange års samarbejde og et nyt og større Mål 3 program for Syddanmark kan indsatsen og resultaterne accelerere.
- **Vækst i yderområder**
Væksten skal komme hele regionen tilgode. Indsatsen i yderområderne er en integreret del af den samlede erhvervsudviklingsindsats. Der skal i de strategiske satsninger sikres en særlig opmærksomhed på brobygning til yderområderne, og yderområdernes særlige styrker og potentialer skal udfoldes til gavn for hele regionen.

- Bæredygtighed
Erhvervsudviklingsstrategien skal bygge på bæredygtighed. Region Syddanmark vil skabe vækst uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at få opfyldt deres behov i fare. Begrebet omfatter miljømæssig, social og økonomisk bæredygtighed.
- Samfinansiering
Der skal være bredt ejerskab og fælles prioritering af ressourcer til de initiativer og udviklingsaktiviteter, vi igangsætter. Samfinansiering og matchning af midler vil være et krav, uanset om det gælder EU-midler eller regionale udviklingsmidler.

De overordnede mål for erhvervsudviklingen

For at realisere visionen har vi sat os nogle overordnede og langsigtede mål for erhvervsudviklingen i Regionen.

Vi vil:

- Løfte uddannelsesniveaet i regionen – flere skal uddanne sig mere
- Skabe flere vækstiværksættere og nye vækstvirksomheder
- Styrke samspillet mellem virksomheder og vidensinstitutioner om innovation og anvendelse af nye teknologier
- Bygge på etablerede erhvervmæssige styrkepositioner og løfte dem ind i videnøkonomien
- Identificere og fremme spirende og potentielle klynger
- Udvikle nye forretningspotentialer med fokus på oplevelsesøkonomi og Det Sunde Liv

Herigennem vil vi blive i stand til at fastholde vores nuværende (2004) høje vækst i primærindkomsten for beskæftigede på over 4 % årligt. Væksten i virksomhedernes værditilvækst vil ligeledes kunne øges fra de nuværende 1,2 % om året til 2 %, hvilket vil være det højeste niveau uden for Hovedstaden.

Som et første skridt på vejen til at indfri ambitionerne, har vi kortlagt vores styrker og svagheder. Dette har muliggjort udpegning af seks strategiske indsatsområder, inden for hvilke vi navnlig skal fokusere vores indsats.

Strategiske indsatsområder

Det er samspillet mellem etablerede og nye erhverv, der skaber dynamikken i erhvervsudviklingen i Region Syddanmark.

En kortlægning af de eksisterende erhvervsmæssige styrker har vist, at fødevareerhvervet er det beskæftigelsesmæssigt mest betydningsfulde i regionen, og at mekatronik er det erhverv regionen er stærkest specialiseret inden for. Kortlægningen har derudover vist, at regionens geografiske placering kommer til udtryk i et stærkt transport- og logistikerhverv, og at off shore erhvervet udgør en særlig syddansk specialisering og styrke.

Disse erhvervsmæssige styrkepositioner skal betragtes i et værdikædeperspektiv, hvor de får rollen som løftestænger for alle de erhverv, der indgår i kæderne. *Klyngeudvikling* bliver derfor et centralt indsatsområde i strategien. Denne indsats vil også rette sig mod spirende forretningsområder som energiteknologi, robotteknologi, køleteknik og IKT, der har mulighed for at udvikle sig til egentlige styrkepositioner, ligesom der kan være potentielle forretningsområder, som viser sig vigtige at satse på.

Nye erhverv, der matcher morgendagens markedsmæssige muligheder, skal opdyrkes. Dette kan sikres ved at udnytte mulighederne, der ligger i at kombinere eksisterende styrker og kompetencer på nye måder. Vækstforum anser *oplevelsesøkonomien* og *Det Sunde Liv* som nye forretningsområder, som regionen skal prioritere.

Grundlag Indsatsområder

For at understøtte udviklingen af regionens klynger samt oplevelsesøkonomien og Det Sunde Liv skal de generelle rammebetingelser styrkes. Det drejer sig om rammer for udvikling af *menneskelige ressourcer, forskning, innovation og nye teknologier* samt *iværksætteri*. Rammebetingelser som alle har stor indflydelse på erhvervslivets præstationer.

For at nå de overordnede mål for erhvervsudviklingen har Vækstforum derfor, som nævnt i indledningen, valgt at fokusere indsatsen på seks områder som de centrale omdrejningspunkter for erhvervsudviklingsstrategien og de områder der skal udarbejdes handlingsplaner for:

- Klyngeudvikling
- Oplevelsesøkonomi
- Det Sunde Liv
- Menneskelige ressourcer
- Forskning, innovation og nye teknologier
- Iværksætteri

Indsatsområderne beskrives i de efterfølgende afsnit hver for sig, men der er en tæt sammenhæng mellem de enkelte indsatsområder, og der er en synergi på tværs, der skal udnyttes. Inden for hvert område beskrives først de mål Vækstforum ønsker at nå, dernæst det udgangspunkt regionen har for den ønskede udvikling, den strategi der skal føre til at målene nås og endelig hvordan Vækstforum vil overvåge udviklingen.

Overvågning af udviklingen

Inden for hvert indsatsområde er der angivet en række ambitiøse men realistiske mål, der skal udtrykke hvilken udvikling vi - med den beskrevne strategi frem til 2012 - ønsker at understøtte. Vi vil årligt gøre status over udviklingen, så vi ved, om vi bevæger os i den rigtige retning, eller om der kan være behov for at justere strategien og eventuelt tage nye politisk-strategiske initiativer.

På det overordnede plan vil vi som ovenfor nævnt holde øje med udviklingen i indkomstniveauet og værditilvæksten. På de enkelte indsatsområder har vi på centrale forhold foretaget en benchmarking af Region Syddanmarks øjeblikkelige situation som udgangspunkt for Vækstforums ønsker til den fremtidige udvikling. Udviklingen i disse centrale forhold vil blive overvåget, så vi også der ved, om vi er på rette vej.

Den regionale vækstmodel vil være central i denne overvågning. Den beskriver udviklingen inden for de fire vækstkilder, iværksætterier, innovation, menneskelige ressourcer og ny teknologi. Vi vil desuden bruge supplerende analyser og modeller, hvor det er nødvendigt. Overvågningsindsatsen tilrettelægges i samspil med Erhvervs- og Byggestyrelsen, de øvrige regionale vækstfora samt beskæftigelsesregionerne. Dermed er der basis for sammenligning, samarbejde og gensidig inspiration.

Grundlag Overvågning

Udviklingen i de overordnede mål såvel som målene inden for de enkelte indsatsområder afhænger imidlertid af mange forskellige forhold, såvel nationalt som internationalt. Vi kan ikke isoleret set måle effekten af den regionale erhvervsudviklingsindsats. Det, vi kan måle, er effekten af de projekter og initiativer, vi igangsætter inden for handlingsplanen.

Vi vil knytte effektmåling til hvert projekt i handlingsplanen, så vi ved, hvor meget de enkelte projekter har bidraget til målene – og så vi kan gøre den samlede effekt op. På den måde sikres det, at Vækstforums indsats bliver tydelig.

I strategien overvåger vi udviklingen. I handlingsplanen måler vi effekten af vores indsats.

Klyngeudvikling

Klyngeudvikling

Mål

Vækstforum vil medvirke til at skabe rammer for at:

- omstillingsprocessen af de erhvervs-mæssige styrkepositioner og etablerede klynger kan fortsætte
- nye klynger kan vokse frem
- klynge- og netværksinitiativer udvikles gennem et stærkt engagement fra virksomhederne og i samarbejde med vidensinstitutioner og myndigheder

En regional klynge defineres i denne sammenhæng som en geografisk koncentreret gruppe af virksomheder, vidensinstitutioner og organisationer. Virksomhederne er forbundne gennem økonomiske såvel som sociale relationer og deler de samme rammebetingelser.

Situation

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Regionen har mange etablerede og vel-fungerende netværk mellem virksomheder, vidensinstitutioner og myndigheder. • Regionen besidder kompetencer i relation til nye forretningsområder såsom oplevelsesøkonomi og Det Sunde Liv. • Regionen rummer spirer til nye væksterhverv – fx energiteknologi, robotteknologi og IT.	<ul style="list-style-type: none"> • Regionen har få videnintensive virksomheder. • Væksterhverv står svagt i regionen samtidig med at der tabes markedsandele inden for disse. • Mangler forsknings- og vidensinstitutioner der understøtter de regionale klynger.

Klynger står som helt centrale byggesten i erhvervsstrategien, og en række klynger og etablerede netværk er velorganiserede, men der mangler viden om bl.a. snitflader og samarbejdsmuligheder mellem klyngerne, samt deres internationale position og potentiale.

*Beskrivelser af styrker og svagheder under de enkelte indsatsområder bygger bl.a. på de data fra den Regionale Vækstmodel, som er tilgængelige på tidspunktet for strategiens tilblivelse.

Strategi

For at nå målene skal der arbejdes for at:

- de etablerede erhvervmæssige styrkepositioner omstilles
- nye klynger kan vokse frem
- en klynge virksomheder dækker hele værdikæden inden for dens område, og at klyngen dækker kompetencer, der kan føre produkter og ydelser fra forskning til marked
- der er samspil og koordinering mellem virksomheder, vidensinstitutioner og myndigheder i hele regionen

Klyngeudvikling

Overvågning

Overvågning af udviklingen

Der foretages en overvågning af udviklingen inden for en række ressourceområder, bl.a. fødevarer, energi og transport. Derigennem følges udviklingen inden for regionens styrkepositioner og specialiserede erhverv.

En egentlig overvågning af udviklingen i de enkelte klynger er meget vanskelig at foretage på overordnet niveau, da de klynger der måtte blive genstand for klyngeinitiativer, ikke umiddelbart kan identificeres i eksisterende branchestatistikker.

Der arbejdes med udvikling af metoder til overvågning af udvikling på klyngeområdet.

Måling af indsatsen for de enkelte klynger må foretages på projektniveau, og knyttes til de virksomheder, der konkret kommer til at indgå i klyngeinitiativer. Som led i denne effektmåling vil udviklingen i virksomhedernes værditilvækst, eksportandele, innovationsaktivitet m.v. blive målt, og om muligt sammenholdt med udviklingen i en kontrolgruppe.*

*Sammenlignelig gruppe af virksomheder, der ikke er omfattet af klyngeinitiativ eller den gennemsnitlige udvikling i de brancher virksomhederne repræsenterer.

Oplevelsesøkonomi

Oplevelsesøkonomi

Mål

Vækstforum vil medvirke til at skabe rammerne for:

- at øge regionens markedsandele inden for oplevelsesøkonomien
- et øget offentligt-privat samarbejde omkring udviklingen af oplevelsesøkonomien i bred forstand, bl.a. inden for kunst, kultur, underholdning, idræt, arkitektur, design, turisme
- udvikling af nye produkter og services som skaber en øget indtjening inden for oplevelsesøkonomien
- udvikle yderområdernes potentiale for oplevelsesøkonomien

Situation

Oplevelsesøkonomien er et stærkt voksende erhvervsområde. Dels fordi samfundet bliver rigere og dels fordi vi bruger en større andel af vores tid og penge på oplevelser.

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Stærke vidensmiljøer i regionen, som har fokus på oplevelsesøkonomien. • Står relativt stærkt inden for turismeområdet. • Mange forskellige styrker rundt om i regionen inden for oplevelsesøkonomien.	<ul style="list-style-type: none"> • Inden for kultur, kunst og underholdning har dele af regionen den laveste specialisering i landet*. • En række områder inden for oplevelsesøkonomien står pt. relativt svagt, men har potentiale til at vokse. • Manglende viden omkring oplevelsesøkonomien i Region Syddanmark.

Oplevelsesøkonomien kan opdeles i tre kategorier:

- *turisme*
- *kultur, kunst og underholdning* som bl.a. indeholder brancherne musik, video og film, forlystelsesparker, sport, events og fritid
- *formgivning, image og branding*, som bl.a. indeholder brancherne arkitektur, design, reklame og indholdsproduktion

*"Oplevelseserhvervene og deres geografi – Afgænsning og måling af vækst og vækstbetingelser". *Econ analyse, København 2006, s. 27.*

Strategi

For at nå målene skal der arbejdes for at:

- der skabes mere viden om oplevelseserhvervet i regionen
- indhente viden om andre landes arbejde med oplevelsesøkonomien
- der etableres et stærkt offentligt-privat partnerskab omkring udviklingen af oplevelsesøkonomien i bred forstand
- oplevelseserhvervene skal opgraderes uddannelsesmæssigt både på KVU- , MVU- og LVU niveau
- der opbygges et bedre samspil mellem kultur og erhverv
- virksomhedernes anvendelse af design øges
- turismeerhvervet bindes tættere sammen med de øvrige oplevelseserhverv

Overvågning af udviklingen

- Antallet af jobs inden for oplevelseserhvervene i Region Syddanmark er godt 41.900 i 2004. Væksten fra 1995 til 2004 har været mindre end væksten for hele landet. Vækstforum ønsker, at Region Syddanmark frem til 2012 følger den forventede vækst for hele landet, så antallet af jobs når 46.300 i 2012.
- Vækstforum ønsker, at Region Syddanmarks andel af jobs i hele landet inden for oplevelseserhvervene fastholdes på de nuværende 18,5%.
- Oplevelseserhvervenes andel af samtlige jobs i Region Syddanmark er 6,6% i 2004. Vækstforum ønsker, at Region Syddanmark i 2012 når en andel på 7,7 procent, der svarer til andelen for hele landet i 2004.
- Der indsættes mål for uddannelsesniveau, produktivitet og indkomst, når kortlægningen af oplevelsesøkonomien foreligger.

Det Sunde Liv

Det Sunde Liv

Mål

Vækstforum vil arbejde for at:

- Region Syddanmark er kendt både nationalt og internationalt for at være en region med stor fokus på Det Sunde Liv
- Det Sunde Liv er omdrejningspunkt for en ny syddansk erhvervs- og kompetenceklynge med fokus på både konventionelle og komplementære metoder og værktøjer
- regionens sundhedskompetencer og viden kommercialiseres med henblik på at udvikle nye produkter og serviceydelser
- øge antallet af offentlig/private partnerskaber inden for Det Sunde Liv, både nationalt og grænseoverskridende
- regionens markedsandele og konkurrenceevne styrkes inden for eksport af systemer, metoder, værktøjer og organisatorisk know-how på Det Sunde Liv

Det Sunde Liv er overskriften på et erhvervsområde i vækst med udgangspunkt i services og produkter, som strækker sig hele vejen fra idræt og wellness over sunde fødevarer til sundhedsfremme og forebyggelse, behandling og rehabilitering samt andre aktiviteter, som har betydning for sundhed, helse og livskvalitet. Derudover dækker Det Sunde Liv også dele af det sociale liv, såsom deltagelse i foreninger/fritidsaktiviteter, naboskab og børns opvækstvilkår.

Situation

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Det Sunde Liv er et forretningsområde i vækst. • Region Syddanmark står stærkt nationalt/internationalt – bl.a. inden for områderne idræt, wellness, plantemedicin, forebyggelse og telemedicin. • Region Syddanmark klarer sig godt mht. brugerdreven innovation inden for medicobranschen. • Syddansk Universitet og Odense Universitetshospital har et tæt samspil - højt vidensniveau og specialisering. • Der tages afsæt i kompetencer og forskning på regionens private og offentlige sygehuse. • Regionens private og offentlige sygehuse rummer høje kompetencer og forskningserfaring.	<ul style="list-style-type: none"> • Der mangler et større vidensunderlag for at afsøge disse potentialer. • Den kritiske masse af medico-virksomheder og kommercielle udbydere af sundhedsydelse er lille. • Uden for Hovedstadsområdet arbejder kun få virksomheder systematisk med brugerbehov. • Den danske sundhedslovgivning er kompliceret og virksomhederne mangler derfor ofte kendskab til muligheder og barrierer. • Få offentlig-private partnerskaber. • De syddanske (og danske) medico-virksomheder har vanskeligt ved at tiltrække kvalificeret arbejdskraft i regionen, hvilket sænker potentialet for innovation gennem medarbejdere/menneskelige ressourcer.

Strategi

For at nå målene skal der arbejdes for at:

- nye forretningsområder inden for Det Sunde Liv identificeres
- forskning og vidensopbygning inden for Det Sunde Liv styrkes
- netværksopbygning/matchmaking, også på tværs af fagdiscipliner styrkes
- viden om brugerens behov øges, så der skabes et bedre fundament for den brugerdrevne innovation
- fokus på internationalisering øges
- rammebetingelserne for regionens biotek- og sundhedserhverv forbedres for derigennem at styrke konkurrenceevnen

Overvågning af udviklingen

Vækstforum vil opstille egentlige udviklingsmål når der er gennemført en kortlægning af forretningsområder med særligt vækstpotentiale inden for Det Sunde Liv. Eksempler på potentielle forretningsområder kunne være:

- medico/hjælpe midler
- sunde fødevarer
- sund turisme
- komplementær behandling

Når denne nye viden er tilgængelig, vil Vækstforum opstille mål for beskæftigelses-, uddannelses- og produktivitsudviklingen inden for de valgte forretningsområder.

Menneskelige ressourcer

Mål

Vækstforum vil arbejde for at:

- det er attraktivt at uddanne sig, bo og arbejde i Region Syddanmark
- Region Syddanmark har den fornødne og kvalificerede arbejdskraft
- andelen af en ungdomsårgang der får en ungdomsuddannelse øges
- flere får en videregående uddannelse
- flere efter- og videreuddanner sig med afsæt i det ståsted de har
- antallet af uddannelsespladser øges og uddannelserne matcher erhvervslivets behov for kvalificeret arbejdskraft
- arbejdskraftens omstillingsevne øges gennem relevant uddannelse

Situation

Uddannelsesniveaut er lavere i Region Syddanmark end i landet som helhed. Flere skal derfor uddannes og kvaliteten på uddannelserne skal til stadighed forbedres.

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Region Syddanmark har et bredt udbud af uddannelser. • En stor andel af de erhvervsaktive har en erhvervsfaglig uddannelse. • Syddansk Universitets decentrale uddannelsesstruktur, gør det muligt at tage en videregående uddannelse flere steder i regionen. • Uddannelsesinstitutioner i regionen har et grænseoverskridende samarbejde, bl.a. har SDU et samarbejde om fælles uddannelser med universitetet i Flensborg.	<ul style="list-style-type: none"> • Regionen har næst-færrest uddannelsespladser pr. 1000 indbyggere sammenlignet med de øvrige regioner. • Regionen har et lavt uddannelsesniveau, specielt hvad angår antal personer med en lang videregående uddannelse. • 20 % af en ungdomsårgang får ikke en erhvervskompetencegivende uddannelse. • 30 % af arbejdsstyrken har ingen kompetencegivende uddannelse. • Arbejdsstyrken i Region Syddanmark forventes at falde igennem de næste 20 år og samtidig forventes en stagnation i regionens befolkningstal. I dele af regionen falder befolkningstallet.

Specielt Syddansk Universitets decentrale placering af campusser flere steder i regionen er medvirkende til at skaffe medarbejdere med en videregående uddannelse til virksomhederne i regionen. En undersøgelse* viser, at uddannelsesstedets placering, har betydning for hvor de studerende får job. Eksempelvis får 60 % af de studerende på campus i Sønderborg arbejde i Syd- og Sønderjylland.

*Kandidatundersøgelse fra Syddansk Universitet (2005)

Strategi

For at nå målene skal der udarbejdes en samlet uddannelsesstrategi for hele regionen der

- sikrer et godt samspil uddannelsesinstitutionerne imellem, så ingen falder ud af uddannelses-systemet i overgangene mellem disse
- sikrer et bedre samspil med unge- og voksenvejledningen inden for uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen
- sikrer et godt samspil mellem uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet
- sikrer at uddannelserne matcher erhvervslivets behov for kvalificeret arbejdskraft – både på de erhvervmæssige styrkepositioner og på nye vækstområder
- sikrer at uddannelsesinstitutionerne er internationalt orienterede og tilfører regionen impulser herfra
- sikrer sammenhæng mellem uddannelses- og arbejdsmarkedsindsatsen, herunder udnytte potentialet i det grænseoverskridende arbejdsmarked

Overvågning af udviklingen

- Vækstforum ønsker, at andelen af unge der gennemfører en ungdomsuddannelse hæves til 85% i 2012. Globaliseringsrådets nationale målsætning er, at i 2010 skal mindst 85% have en ungdomsuddannelse.
- Andelen af beskæftigede i den private sektor med en videregående uddannelse er 14,0% i 2005. På landsplan er andelen 18,4% og forskellen ned til Region Syddanmark vokser. Vækstforum ønsker, at Region Syddanmark frem til 2012 følger den forventede vækst for hele landet, så andelen når 18,6 % i 2012.
- Andelen af beskæftigede i den private sektor med en lang videregående uddannelse er 2,6 % i 2005. På landsplan er andelen 6,8% og forskellen ned til Region Syddanmark vokser. Vækstforum ønsker at Region Syddanmark frem til 2012 følger den forventede vækst for hele landet, så andelen når 4,1% i 2012.
- Andelen af beskæftigede, der har en lang videregående uddannelse i forhold til beskæftigede med en erhvervskompetencegivende uddannelse (EUD, KVU, MVU og LVU) var i 2005 6,2%. På landsplan er andelen 10,6% og forskellen ned til Region Syddanmark vokser. Vækstforum ønsker at Region Syddanmark frem til 2012 følger den forventede vækst for hele landet, så andelen når 8,0% i 2012.
- Den gennemsnitlige andel af medarbejdere i private virksomheder i Region Syddanmark med individuelle uddannelsesplaner er 21% i 2005. Vækstforum ønsker, at andelen stiger til 28% i 2012.
- Den gennemsnitlige andel af medarbejdere i private virksomheder i Region Syddanmark, som deltager i efteruddannelse er 27% i 2005. Vækstforum ønsker, at andelen stiger til 31% i 2012.

Forskning, innovation og nye teknologier

Forskning, innovation og nye teknologier

Mål

Vækstforum vil arbejde for:

- adgang til forsknings- og vidensmiljøer med globale spidskompetencer, der matcher regionens erhvervmæssige styrkepositioner og potentielle væksterhverv
- at fremme innovativ mentalitet og aktivitet i hele regionen med vidensdeling og vidensudnyttelse
- erhvervmæssige styrkepositioner med en produktion, der er baseret på højt vidensindhold
- dynamik og innovation i de nye forretningspotentialer og væksterhverv på spring

Situation

Regionen er kendetegnet ved at have mange små og mellemstore virksomheder inden for de traditionelle erhverv.

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • God til brugerdreven innovation. • Udbredt netværkssamarbejde mellem virksomhederne. • Syddansk Universitets decentrale struktur. • God geografisk spredning af regionens videncentre. • Gode samarbejdsrelationer med nordtyske videninstitutioner.	<ul style="list-style-type: none"> • Lav forskningsfinansiering både privat og offentligt. • Lav omstillingsparathed i virksomhederne. • Lav IT-anvendelse og lavt IT-kompetence-niveau i virksomhederne.

Også hvor virksomhedernes innovation ikke drives frem af forskning, er der positive elementer i den syddanske innovationsaktivitet. Syddanmark er den region, hvor flest fremstillingsvirksomheder er involveret i produktudvikling. Nye tal fra den regionale konkurrenceevnemodel viser, at Syddanmark er førende i Danmark inden for brugerdreven innovation.

Strategi

For at nå målene skal der udvikles en samlet forsknings- og innovationsstrategi, der medvirker til

- et godt samspil mellem forsknings- og videninstitutionerne og erhvervslivet
- at understøtte udviklingen af nye produkter, koncepter og services inden for regionens etablerede erhvervsmæssige styrkepositioner – fødevarer, mekatronik, transport og logistik og offshore – så de skaber større værditilvækst
- at udbrede teknologianvendelse, herunder IT-anvendelse og automatisering inden for regionens etablerede erhvervsmæssige styrkepositioner
- at understøtte kreativitet og nytænkning om udvikling af produkter, produktionsmetoder og services
- at sætte fokus på de nye vidensbaserede forretningspotentialer: Oplevelsesøkonomi og Det Sunde Liv, med afsæt i regionens erhverv, forskning, natur og kulturressourcer
- at identificere og understøtte udviklingen af det økonomiske og globale potentiale indenfor regionens væksterhverv på spring, såsom robotteknologi, energiteknologi (fx biobrændsel) og IT i et samspil med de syddanske erhverv og videninstitutioner
- at øge virksomhedernes kendskab til og anvendelse af ny viden (særligt inden for IT og ny teknologi)
- at styrke syddansk forskning, der kan understøtte regionens erhvervsmæssige satsningsområder
- at øge regionens andel af offentlige forskningsmidler så de matcher den befolkningsmæssige størrelse
- At styrke rammerne for brugerdreven innovation, herunder medarbejderdreven innovation

Overvågning af udviklingen

- Andelen af produktinnovative virksomheder er 51% i 2005 (svarer til landsgennemsnittet). Vækstforum ønsker, at Region Syddanmark i 2012 øger andelen til 61%, hvilket er højeste regionale andel i 2005.
- Andelen af procesinnovative virksomheder er 43% i 2005 (svarer til landsgennemsnittet). Vækstforum ønsker at Region Syddanmark i 2012 øger andelen til 51%, hvilket er højeste regionale andel i 2005.
- Vækstforum ønsker, at udviklingen i samlede udgifter til privat og offentlig forskning, udvikling og innovation i 2012 skal nærme sig 3% af regionens BNP. (Globaliseringsrådets nationale målsætning for 2010).
- Andelen af virksomheder i Region Syddanmark, der har samarbejdet med virksomheder og institutioner om innovationsaktiviteter, er 33% i perioden 2003–2005. Vækstforum ønsker, at andelen stiger til 39% i 2010–2012.
- Andelen af virksomheder hvor IKT har stor betydning for virksomhedens konkurrenceevne er i 2005 20%. Vækstforum ønsker, at Region Syddanmark i 2012 øger andelen til 24% hvilket er højeste regionale andel i 2005.

Iværksætter

Iværksætteri

Mål

Vækstforum vil arbejde for at:

- øge antallet af iværksættere, der kommer ind i et vækstforløb
- øge andelen af nye virksomheder der etableres som resultat af knopskydning fra eksisterende virksomheder
- styrke iværksætterkulturen i hele uddannelsessystemet
- hæve etableringsraten ved at bygge på den udbredte iværksætterkultur

Situation

Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Udbredt iværksætterkultur. Mange overvejer at starte egen virksomhed. • Højt kendskab i befolkningen til den offentlige erhvervsservice. • De nye virksomheder overlever og klarer sig godt. • En særlig iværksætterkultur i yderområderne.	<ul style="list-style-type: none"> • Regionen udnytter ikke at mange overvejer at starte egen virksomhed. Etableringsraten er gennemsnitlig. • Lav andel af virksomheder, der har gjort brug af erhvervsservicesystemet. • Manglende koordinering af iværksætterindsatsen.

Strategi

Udgangspunktet for iværksætterstrategien er, at der udarbejdes et samlet overblik over Region Syddanmarks eksisterende tilbud til iværksættere.

For at nå målene skal

- der etableres en enhedsorganisation for vejledning, information og rådgivning
- det eksisterende erhvervsliv tage et medansvar for udviklingen af iværksætterpotentialet
- der sikres særlig ekspertise inden for væksterhverv
- iværksætteri inden for væksterhverv der er uafhængige af geografisk placering understøttes
- knopskydning inden for regionens etablerede erhvervsmæssige styrkepositioner understøttes
- der sikres bedre adgang til risikovillig kapital

Overvågning af udviklingen

- Andelen af vækstiværksættere er i 4,4% i 2005. Vækstforum ønsker, at Region Syddanmark fastholder denne førerposition.
- Overlevelseshraten er i 2005 46%. I 2012 ønsker Vækstforum en overlevelseshrate på 48%, hvilket er landets højeste regionale overlevelseshrate i 2005.
- Andelen af iværksættere der etablerer sig i globalt orienterede erhverv er 23% i 2001-2003. Vækstforum ønsker, at Region Syddanmark i 2010-2012 når 28%.
- Andelen af iværksættere med videregående uddannelse er 22% i 2001-2003. Vækstforum ønsker, at Region Syddanmark i 2012 når 26%.
- Nye virksomheder i Region Syddanmark har i forhold til etableringsåret 2000 en vækst i omsætningen på 59% i 2005. Det er den største fremgang på landsplan, og vækstforum ønsker at fastholde denne førerposition.

